

Ringmærkninger af fugle ved Ove Sø ved Madsted 2009

Ringmærkere: Tage Leegaard, Jestrup, Willy Mardal, Sønderhå, og Jan Salmonsens, Klitmøller.

Hjælper: Per Müller, Gærup.

Metode: Fugleringmærkningerne afvikles efter et internationalt, standardiseret koncept, **CES (Constant Effort Site)**. I rapporteringerne benævnes lokaliteten, ”CES-Ove Sø”. For at konceptet kan opfylde lokalitetskravet for at indgå i CES-konceptet, må lokalitetens **vegetation ikke ændre sig væsentligt i undersøgelsesårene**. Ved Madsted er der valgt en **rørsump med enkelte pilebuske**, hvor bevoksningen ikke forventes at ændre sig i de kommende år. 10 net på 20 stænger sættes i grupper i tagrørsbevoksningerne langs søen i ca. 2 meter brede, åbne gange hvor tagrørene er fjernet.

Der må ikke ringmærkes på lokaliteten på andre tidspunkter end inden for CES-konceptet. Mærkningerne gennemføres med det **samme antal net på de samme pladser i alle årene**. Ringmærkerne har aftalt, at projektet foreløbigt tilstræbes gennemført i perioden **2009 – 2013**. Fangsterne gennemføres altid i tidsrummet **fra ca. 1 time før solopgang og seks timer frem, tre gange pr. måned i månederne maj – august (inkl.)**, dvs. 12 gang om året. I tilfælde af regnvejr og stærk blæst, udsættes fangsterne til en af de efterfølgende dage, idet der skal være et passende antal dage mellem fangsterne. De kan naturligvis også fremskyndes en dag eller to.

Fangsterne fordeles således, at i

- **Maj** fanges såvel trækfugle som lokale ynglefugle,
- **Juni – juli** næsten udelukkende fanges lokale ynglefugle og deres flyvefærdige unger,
- **August** fanges lokale ynglefugle og deres flyvefærdige unger samt trækfugle.

Hovedarterne i CES-Ove Sø er **rørskovsarter** samt i mindre omfang andre fuglearter, der under deres fødesøgning kommer i rørskovene og i pilebuske. På fangstlokaliteten, CES-Ove Sø, opnåedes det højeste antal nyringmærkede fugle blandt de i alt 6 CES-projekter i Danmark i 2009.

I vandrige perioder er fangstpladserne vanskelig passable på grund af høj vandstand i søen og et tykt lag af dynd og mudder samt huller i søbunden. Ringmærkerne har derfor af sikkerhedsmæssige grunde besluttet, at det tilstræbes, at der altid er mindst to personer til stede.

Formålet med disse standardiserede mærkninger inden for CES-projektet er at tilvejebringe fangstresultaterne således, at de sammen med andre resultater fra tilsvarende projekter i Europa i muligt omfang kan anvendes til at vurdere ændringer i fuglearters bestande. Det er især de fuglearter, som trækker til Afrika (”Afrika-trækkerne”), som er mest følsomme over for ændringer i det globale klima. På europæisk plan er der allerede fremkommet tendenser for nogle klimafølsomme fuglearter, som overvintrer i tropisk Afrika.

Ringmærkningsresultater i 2009:

Arter	Nye ringmærkede fugle	Aflæste fugle, ringmærket andre steder	Genfangne fugle, ringmærket samme år på CES-Ove Sø ved Madsted
Vandrikse *	2		
Dobbeltbekkasin	1		
Landsvale *	5		
Engpiber	1		
Sangdrossel	1		
Solsort	2		
Tornsanger *	16		
Sivsanger *	22		4
Savisanger *	1		
Rørsanger *	306		89
Kærsanger *	9		
Gulbug	1		
Løvsanger	19		1
Gransanger	1		
Blåmejse	5		1
Topmejse	1		
Skægmejse *	3	2	
Lille Gråsiken	4		
Grønirisk	1		
Rørspurv *	56	1	16
I alt	460	3	

Bemærkninger til nogle af de ringmærkede fuglearter (*):

Vandriksen hører til vandhøns-familien. Den yngler i fugtige rørskove ("rørsump") og yngler almindeligt ved Ove Sø. Den ses kun sjældent, hvorimod den ofte høres ("grisehyl"). Arten er en trækfugl, men enkelte vælger at overvintre i Danmark. Det må formodes, at de fugle, som ikke er trukket væk i 2009, alle er døde i den strenge vinter 2009/2010. Trækker mod syd/sydvest indtil Middelhavs-regionen.

Flere af fuglene i den lokale ynglebestand af **Landsvaler** overnatter enkeltvis eller i mindre flokke i rørskoven ved Ove Sø. Overvintre i Det sydlige Afrika.

Tornsangeren er en almindelig ynglefugl i det åbne land med levende hegn, skovlysninger mv. omkring Ove Sø. Under fourageringer kommer der mange ud til pilebuskene i rørskoven. Afrika-trækker.

Sivsangeren er en ret almindelig ynglefugl i Thy i de mindre våde dele af rørskove med buske og træer. Der yngler formentlig kun få par i eller ved undersøgelsesområdet ved Madsted. Da arten er en almindelig ynglefugl i Vest-Norge, kan flere af de nyringmærkede fugle være trækfugle til og fra norske ynglepladser. Afrika-trækker.

Fangsten af **Savisangeren** var den mest bemærkelsesværdige i 2009. Arten er en meget sjælden og uregelmæssig ynglefugl i Danmark, hvorimod den yngler almindeligt i Centraleuropa sydøst for Danmark. Afrika-trækker.

Rørsangeren er dette projekts mest almindelige art. Den yngler almindeligt i de fugtige dele af rørskoven omkring Ove Sø, ligesom der trækker mange fugle gennem området i maj og i august. Sidstnævnte er formentlig fugle, som yngler nordøst for Danmark. Afrika-trækker.

Kærsangeren er indvandret til Thy i takt med, at der er sket en forsumpning og tilgroning af vore våde enge og kær. Den foretrækker fugtige kær, gerne med buske og træer, samt næringsrige, tilgroede enge, men den forekommer også i fugtige rørskove. Den yngler nu flere steder omkring Ove Sø. Den ligner meget den lidt mindre Rørsanger. Afrika-trækker.

Skægmejsen er en nyindvandret ynglefugleart i Ove Sø. Den yngler talrigt eller almindeligt i våde rørskove ved flere af søerne i Thy og i Han Herred, hvor især Vejlerne samt Flade-Ørum Sø bør fremhæves. Ynglefuglebestanden er endnu meget lille i Ove Sø. Standfugl eller strejffugl. Arten er meget følsom over for strenge vintre, og det må derfor formodes, at den lille bestand er død i vinteren 2009/2010.

Rørspurven er også en af dette projekts vigtigste arter. Den yngler almindeligt i rørskovene, på sønære enge og i kærerne omkring Ove Sø. Arten trækker mod sydvest, flest til Frankrig, men nogle af fuglene forsøger at overvinde, men de formodes at være døde i vinteren 2009/2010.

Aflæste fugle, som er ringmærket andre steder:

9L37166	2k+ hun	07 06 2009	Ove Sø hos Peter Østergaard ved Hassing.	WM
Skægmejse	aflæst	27 06 2009	Ove Sø ved Madsted.	TL/WM
9L35167	2k+ hun	07 06 2009	Ove Sø hos Peter Østergaard ved Hassing.	WM
Skægmejse	aflæst	27 06 2009	Ove Sø ved Madsted.	TL/WM
9P27537	1k han	08 10 2006	Jestrup, i TL's solsikkemark	TL
Rørspurv	aflæst	21 05 2009	Ove Sø ved Madsted.	TL/WM

"1k" betyder, at fuglen er født i ringmærkningsåret, og "2k+" betyder, at fuglen er født før ringmærkningsåret.

Genmeldinger uden for CES-Ove Sø:

9X62122	1k	07.07.2009	Ove Sø ved Madsted (CES)	TL/WM
Rørsanger	aflæst	22.08.2009	Heultje, Antwerpen, 51.05N-04.50E, Belgien.	
9X62305	1k	14.08.2009	Ove Sø ved Madsted (CES)	TL/WM
Rørsanger	aflæst	24.08.2009	Sinaaii, Oost-Vlanderen, 51.10N-04.02E, Belgien.	

Begge fugle er genfanget af belgiske ringmærkerkolleger under trækket mod syd.